

Posolstvo Svätého Otca Františka k Svetovému dňu misií 2021

„My nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli“ (Sk 4, 20)

Drahí bratia a sestry,
keď zažívame silu Božej lásky, keď spoznávame Božiu otcovskú prítomnosť v našom osobnom a komunitnom živote, nemôžeme konať inak ako hlásať a deliť sa o to, čo sme videli a počuli. V tajomstve svojho vtelenia, vo svojom evanjeliu a Veľkej noci nám Ježiš zjavuje svoj vzťah s učeníkmi a svoju ľudskú prirodzenosť, ktoré nám odhaľujú, ako veľmi Boh miluje človeka a ako si prisvojuje naše radosti i naše trápenia, naše túžby aj naše obavy (porov. Druhý vatikánsky koncil, *Gaudium et spes*, 22). Všetko na Kristovi nám pripomína, že svet, v ktorom žijeme a potreba jeho vykúpenia, nie sú mu cudzie; pozýva nás tiež k tomu, aby sme sa aktívne zapojili do jeho misie: „Choďte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu“ (Mt 22, 9). Nikto nie je cudzí, nikto sa nesmie cítiť voči tejto súcitnej láske cudzí alebo vzdialený.

Skúsenosť apoštolov

Dejiny evanjelizácie začali Pánovou vášnivou túžbou povolať človeka a nadviazať s každým priateľský dialóg tam, kde sa nachádza (porov. Jn 15, 12 – 17). Apoštoli nám to zvestovali ako prví, pričom si spomínajú dokonca na deň a hodinu, keď sa s ním stretli: „Boli asi štyri hodiny popoludní“ (Jn 1, 39). Priateľstvo s Pánom, vidieť ho uzdravovať chorých, stolovať s hriešnikmi, pristupovať k vylúčeným, dotýkať sa nečistých, identifikovať sa s núdznymi, predkladať blahoslavenstvá a učiť novým spôsobom, s veľkou mocou, to všetko v nich zanechalo nezmazateľnú stopu, vyvolávajúcu údiv a neovládateľnú vd'ačnú radosť. Prorok Jeremiáš opísal túto skúsenosť ako „horiaci oheň“ Božej činnej prítomnosti v našich srdciach, ktorý nás ženie na misie, napriek obetiam a nepochopeniu, ktoré si to niekedy vyžaduje (porov. 20, 7 – 9). Láska je vždy v pohybe a uvádza nás do pohybu, aby sme sa podelili o nádherné posolstvo prinášajúce nádej: „Našli sme Mesiáša“ (Jn 1, 41).

S Ježišom sme videli, počuli a zakúsili, že veci môžu byť aj inak. On už dnes nastoľuje budúce časy, keď nám pripomína základný znak nášho ľudského bytia, na ktorý neraz zabúdame, že sme boli „stvení pre plnosť, ktorá sa dosahuje jedine v láske“ (encyklika *Fratelli tutti*, 68). Nové časy vzbudzujú vieru schopnú podnietiť k iniciatíve a formovať spoločenstvá mužov a žien, ktorí sa učia prijať vlastnú krehkosť a krehkosť druhých, podporujú bratstvo a sociálne priateľstvo (porov. tamže, 67). Cirkevné spoločenstvo ukazuje svoju krásu zakaždým, keď si s vd'ačnosťou pripomína, že Pán nás miloval ako prvý (porov. 1 Jn 4, 19). „To, že si nás Pán s láskou vyvolil, nás udivuje a údiv z jeho vlastnej povahy nie je možné ovládnuť ani si ho nemožno privodiť... Iba tak môže vykvitnúť zázrak vd'ačnosti, bezodplatného sebadarovania. Ani misionársku horlivosť nemožno nikdy získať len ako dôsledok uvažovania alebo vypočítavosti. Byť ‚v misijnom nastavení‘ je odrazom vd'ačnosti“ (Posolstvo Pápežským misijným dielam, 21. mája 2020).

Vtedajšia doba nebola ľahká: prví kresťania začali svoj život viery v nepriateľskom a ťažkom prostredí. Ich rozprávanie o sociálnom vylúčení a väznení sa prepletajú s

vnútornými i vonkajšími protivenstvami, ktoré zdanlivo protirečia, či dokonca popierajú to, čo videli a počuli. No skôr než by to pre nich predstavovalo ťažkosť či prekážku, ktorá by ich prinútila cúvnuť alebo uzavrieť sa do seba, viedlo ich to k tomu, že každú neprijemnosť, odpor a ťažkosť premenili na misijnú príležitosť. Aj obmedzenia a prekážky sa pre nich stali privilegovanými miestami na pomazanie všetkých a všetkého Pánovým Duchom. Nikto a nič nemohlo ostať nedotknuté ich oslobodzujúcim hlásaním.

Živé svedectvo o tom všetkom máme v Skutkoch apoštolov, v knihe, ktorú misionárski učenci majú vždy poruke. Je to kniha, ktorá hovorí o tom, ako sa vôňa evanjelia začala šíriť tam, kam prišlo, a ako vyvolávalo radosť, ktorú môže darovať len Duch Svätý. Kniha Skutky apoštolov nás učí, ako vydržať skúšky v pevnom primknutí sa ku Kristovi, aby tak dozrelo naše „presvedčenie, že Boh dokáže konať za každých okolností aj uprostred zdanlivého zlyhania,“ a istota, že „kto sa z lásky ponúkne a daruje Bohu, určite prinesie úrodu (porov. Jn 15, 5)“ (apošt. exhortácia Evangelii gaudium, 279).

To isté platí pre nás: ani aktuálna historická chvíľa nie je ľahká. Pandémia odhalila a prehĺbila bolesť, osamelosť, chudobu a nespravodlivosť, ktorými už doteraz mnohí trpeli, odhalila aj naše falošné istoty, a tiež fragmentáciu a polarizáciu, ktoré nás v tichosti rozdeľujú. Najkrehkejší a najzraniteľnejší ešte viac okúsili vlastnú zraniteľnosť a krehkosť. Zažili sme sklúčenosť, rozčarovanie, únavu; mohla sa nás dokonca zmocniť všeobecná zatrpknutosť, ktorá odníma nádej. My však „nie seba hlásame, ale Ježiša Krista, Pána; my sme len vaši služobníci pre Ježiša“ (2 Kor 4, 5). Preto v našich komunitách a našich rodinách cítime zaznievať Slovo života, ktoré sa ozýva v našich srdciach a hovorí nám: „Niet ho tu. Vstal z mŕtvych“ (Lk 24, 6). Slovo nádeje, ktoré láme každý determinizmus a ktoré tým, čo mu dovoľia dotknúť sa ich, dáva potrebnú slobodu a odvahu vstať a tvorivo hľadať všetky možné spôsoby, ako prežívať súcit, „sviatosť“ Božej blízkosti voči nám, ktorá nikoho nenecháva opusteného na kraji cesty. V tomto čase pandémie, keď pod zámkou bezpečného sociálneho odstupu existuje pokušenie skrývať a zdôvodňovať ľahostajnosť a nezáujem, je naliehavá misia súcitu, ktorá dokáže z nutného odstupu urobiť príležitosť na stretnutie, starostlivosť a podporu. To „čo sme videli a počuli“ (Sk 4, 20), milosrdenstvo, ktoré sme okúsili, sa môže stať dôveryhodným a vzťazným bodom, ktorý nám umožní znovuzískať spoločné nadšenie pre budovanie „spoločenstva solidarity a vzájomnej súdržnosti, ktorému venujeme čas, úsilie i prostriedky“ (encyklika Fratelli tutti, 36). Práve jeho Slovo je pre nás denne vykúpením a spásou pred výhovorkami, ktoré nás vedú uzavrieť sa do najzbabeljšieho skepticizmu: Aj tak je to jedno, nič sa nezmení. Na otázku: Prečo by som sa mal vzdať svojho pohodlia a svojich pôžitkov, keď nevidím nijaký podstatný výsledok?, je stále rovnaká odpoveď: Ježiš Kristus vyhral nad hriechom a smrťou a oplýva mocou. Ježiš Kristus naozaj žije (porov. apošt. exhortácia Evangelii gaudium, 275) a chce, aby sme aj my žili ako bratia a sestry a boli schopní prijať túto nádej a deliť sa o ňu. V aktuálnej situácii sú naliehavo potrební misionári nádeje, ktorí budú schopní s Pánovým pomazaním prorocky pripomínať, že nikto sa nemôže spasiť sám.

Aj my rovnako ako apoštoli a prví kresťania, zo všetkých síl hovoríme: „My nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli“ (Sk 4, 20). Všetko, čo sme prijali, všetko, čo nám Pán postupne daroval, dal nám preto, aby sme s ním ráтали a nezištne to darovali druhým. Ako apoštoli, ktorí videli, počuli a dotýkali sa Ježišovej spásy (porov. 1 Jn 1, 1 – 4), aj my sa dnes môžeme denne dotýkať trpiaceho a osláveného Kristovho tela v dejinách a nachádzať tak odvahu deliť sa so všetkými o nádejplnú budúcnosť, ktorá je toho

nesporným znakom, rodiacim sa z poznania, že Pán nás sprevádza. Ako kresťania si nemôžeme nechať Pána len pre seba: evanjelizačné poslanie Cirkvi vyjadruje jej komplexný a verejný význam v premene sveta a ochrane stvorenstva.

Pozvanie pre každého z nás

Téma tohoročného Svetového dňa misií „My nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli“ (Sk 4, 20) je pre každého z nás pozvaním, aby sme prevzali zodpovednosť a hovorili o tom, čo nosíme v srdci. Toto poslanie bolo a stále je typickým znakom Cirkvi: „Cirkev je tu pre hlásanie evanjelia“ (sv. Pavol VI., apošt. exhortácia Evangelii nuntiandi, 14). V osobnej izolácii či uzavretosti do malých skupín náš život viery slabne, stráca prorocký rozmer a schopnosť žasnúť a byť vd'ačný; z dôvodu vlastnej dynamiky si totiž viera vyžaduje čoraz väčšiu otvorenosť, ktorá dokáže dosiahnuť a objasniť všetkých. Prví kresťania vôbec neboli v pokušení uzavrieť sa a vytvoriť akúsi elitu. Boli priťahovaní Pánom a jeho ponukou nového života: ísť k pohanom a svedčiť o tom, čo videli a počuli, že Božie kráľovstvo je blízko. Robili to veľkodušne, vd'ačne a ušľachtilo, ako tí, čo sadia, hoci vedia, že iní budú jesť ovocie ich práce a ich obiet. Preto rád uvažujem nad tým, že misionári môžu byť „aj tí najslabší, hendikepovaní a zranení, pretože vždy treba umožniť, aby sa dobro odovzdávalo, aj keď koexistuje s mnohými krehkosťami“ (posynodálna apošt. exhortácia Christus vivit, 239).

Na Svetový deň misií, ktorý sa každoročne slávi na predposlednú októbrovú nedeľu, si s vd'ačnosťou pripomíname ľudí, ktorí nám svojím svedectvom života pomáhajú obnoviť náš krstný záväzok: byť veľkodušnými a radostnými apoštolmi evanjelia. Zvlášť si spomíname na tých, ktorí boli schopní vydať sa na cestu a zanechať vlastnú krajinu a rodinu, aby sa evanjelium bez meškania a bez obáv dostalo do osídlených kútov a miest, kde mnohé životy prahnú po požehnaní.

Uvažovanie o ich misijnom svedectve nás pobáda, aby sme odvážne a naliehavo prosili „Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu“ (Lk 10, 2). Uvedomujeme si totiž, že povolanie na misie nie je len záležitosťou minulosti alebo romantickou spomienkou na dávne časy. Ježiš aj dnes potrebuje srdcia schopné prežívať povolanie ako skutočný príbeh lásky, ktorý ich posielal na periférie sveta, aby sa tam stali poslami a nástrojmi súcitu. A toto povolanie adresuje Pán všetkým, hoci nie rovnakým spôsobom. Myslíme na to, že existujú periférie aj v našej blízkosti, v centre miest, alebo v našej rodine. Univerzálna otvorenosť lásky nemá geografický, ale existenciálny rozmer. Vždy, no zvlášť v týchto časoch pandémie, je dôležité zlepšovať sa v dennej schopnosti rozširovať svoj okruh a ísť aj za tými, ktorých spontánne nepovažujeme za súčasť vlastného okruhu záujmov, hoci sú blízko nás (porov. encyklika Fratelli tutti, 97). Žiť pre misiu znamená odvážiť sa zmýšľať rovnako ako Ježiš Kristus a byť spolu s ním presvedčený, že tí okolo mňa sú moji bratia a sestry. Nech sa jeho súcinná láska dotkne aj našich sŕdc a spraví z nás všetkých misijných učeníkov.

Nech Mária, prvá misijná učeníčka, vzbudí vo všetkých pokrstených rastúcu túžbu byť v našich krajinách soľou s svetlom (porov. Mt 5,13 – 14).

V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne 6. januára 2021, na slávnosť Zjavenia Pána.

František